

สารบัญ

บทนำ ๑

๑. ความหมายของกฎหมายความรับผิดในผลิตภัณฑ์ (products liability law)	๑
๒. ลักษณะของคดีที่มีการฟ้องร้องให้รับผิดในความรับผิด ในผลิตภัณฑ์	๕
๓. ที่มาของหลักกฎหมายความรับผิดในผลิตภัณฑ์	๖
๔. กำเนิดของหลักกฎหมายความรับผิดในผลิตภัณฑ์	๙
๔.๑ กฎหมายอังกฤษ	๙
๔.๒ กฎหมายสหราชอาณาจักร	๑๑
๔.๓ กฎหมายประเทศไทย	๒๗
๕. วัตถุประสงค์สำคัญของการมีกฎหมายความรับผิด ในผลิตภัณฑ์	๒๙
๕.๑ การชดเชยความเสียหาย (compensation)	๒๙
๕.๒ ภาระบังคับ (deterrence)	๓๐
๕.๓ สนับสนุนการค้าดี (encouraging useful conduct)	๓๐
๕.๔ ปัญหาในการพิสูจน์ (proof problems)	๓๑
๕.๕ การปกป้องความคาดหวังของผู้บริโภค (protection of consumer expectations)	๓๒
๕.๖ การกำหนดราคาสินค้า (cost internalization)	๓๓

บทที่ ๑ เหตุผลความจำเป็นในการมีกฎหมาย
ความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจาก
สินค้าที่ไม่ปลอดภัย

๓๕

๑. บทนำ

๓๖

๒. ความรับผิดของผู้ขายสินค้าที่ชำรุดบกพร่องตาม
หลักกฎหมายเรื่องซื้อขายในประมวลกฎหมายแพ่ง
และพาณิชย์

๓๗

๒.๑ หลักความรับผิดในสินค้าที่มีการซื้อขาย

๓๘

๒.๒ ผู้มีสิทธิฟ้องร้องต้องมีนิติสัมพันธ์ในสัญญา
ซื้อขาย

๓๙

๒.๓ ค่าเสียหายที่เรียกร้องได้

๔๐

๒.๔ ความชำรุดบกพร่องที่เกิดภายหลังการซื้อขาย

๔๑

๒.๕ กรณีที่มีการรับประทานในตัวสินค้า

๔๒

๒.๖ ภาระการนำสืบในการฟ้องเรียกค่าเสียหาย

๔๖

ในความชำรุดบกพร่อง

๓. ความรับผิดของผู้ผลิตในสินค้าที่ชำรุดบกพร่องตาม
หลักกฎหมายเรื่องละเมิดในประมวลกฎหมายแพ่ง
และพาณิชย์

๔๗

๓.๑ หลักความรับผิดในละเมิด

๔๘

๓.๒ ภาระการนำสืบในการฟ้องเรียกค่าเสียหาย

๔๙

ตามหลักกฎหมายละเมิด

๓.๓ หลักความรับผิดโดยเครื่องครัด

๕๐

๔.๑ ความหมายของ “ความรับผิดโดยเครื่องครัด”

๕๐

๔.๒ หลักความรับผิดโดยเครื่องครัดในประมวล

กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๓๗

๕๑

๔.๓ หลักความรับผิดโดยเคร่งครัดในพระราชบัญญัติ

วัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕

๖๙

บทที่ ๒ ความเป็นมาของพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

๗๕

๑. จุดกำเนิดของการยกร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ๗๕
๒. การเสนอร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยให้คณะกรรมการรัฐธรรมนูญพิจารณา ๗๘
๓. การเสนอร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยให้สภาพิจารณา ๗๙

บทที่ ๓ ภาพรวมของกฎหมายความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

๘๑

๑. วันใช้บังคับ (มาตรา ๒) ๘๑
๒. กรณีที่มีกฎหมายใดบัญญัติเรื่องความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไว้โดยเฉพาะ (มาตรา ๓) ๘๒
๓. บทนิยามศัพท์ (มาตรา ๔) ๘๒
๔. ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ (มาตรา ๑๖) ๘๔
๕. ความรับผิดร่วมกันของผู้ประกอบการ (มาตรา ๕) ๘๔

๖. ภาระการพิสูจน์ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้า ที่ไม่ปลอดภัย (มาตรา ๖)	๙๔
๗. เหตุอันทำให้หลุดพ้นจากความรับผิดของผู้ประกอบการ (มาตรา ๗)	๙๕
๘. เหตุอันทำให้หลุดพ้นจากความรับผิดของผู้ผลิตที่ผลิต ตามคำสั่งของผู้ว่าจ้าง (มาตรา ๘)	๙๕
๙. ข้อตกลงระหว่างผู้บริโภคกับผู้ประกอบการใน การยกเว้นหรือจำกัดความรับผิด (มาตรา ๙)	๙๖
๑๐. การฟ้องคดีแพนผู้เสียหาย (มาตรา ๑๐)	๙๖
๑๑. ค่าเสียหายอย่างอื่นนอกจากค่าสินไหมทดแทน เพื่อการละเมิด (มาตรา ๑๑)	๙๗
๑๒. อายุความ (มาตรา ๑๒)	๙๘
๑๓. อายุความสอดคลอนอยู่เมื่อมีการเจรจาเกี่ยวกับ ค่าเสียหาย (มาตรา ๑๓)	๙๘
๑๔. สิทธิของผู้เสียหายที่จะเรียกค่าเสียหายตามกฎหมายอื่น (มาตรา ๑๔)	๙๙
๑๕. สินค้าที่ไม่อุ่นภายนอกให้บังคับของพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๕)	๙๙
บทที่ ๔ ชื่อพระราชบัญญัติ กำหนดเวลาบังคับใช้ ผลของกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองผู้เสียหาย มากกว่า และบทนิยามศัพท์	
๑. ชื่อพระราชบัญญัติ	๙๑
๒. กำหนดเวลาใช้บังคับพระราชบัญญัติ	๙๑

๓. ผลของกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองผู้เสียหายมากกว่า พระราชบัญญัตินี้	๗๕
๔. บทนิยามศัพท์	๙๗
๔.๑ สินค้า	๑๐๐
๔.๑.๑ สินค้าไม่รวมถึงสังหาริมทรัพย์	๑๐๔
๔.๑.๒ สินค้าไม่รวมถึงบริการ	๑๐๙
๔.๑.๓ การให้บริการของผู้มีวิชาชีพถือเป็น “สินค้า” หรือไม่	๑๑๓
๔.๑.๔ ลักษณะของ “สินค้า”	๑๑๔
๔.๑.๔.๑ สังหาริมทรัพย์ทุกชนิด ที่ผลิตหรือนำเข้าเพื่อขาย	๑๑๕
(๑) สรุปวายน้ำเป็น “สินค้า” หรือไม่	๑๑๖
(๒) รถเข็นดูหมาห้างสรรพ- สินค้าเป็น “สินค้า” หรือไม่	๑๑๘
(๓) เนื้อหาที่อยู่ในหนังสือ นิตยสาร หรือสื่ออื่นใด จัดว่าเป็น “สินค้า” หรือไม่	๑๒๐
(๔) เนื้อหา หรือภาพในเกม เพลง วิดีโอเกม และ เว็บไซต์ จัดว่าเป็น “สินค้า” หรือไม่	๑๒๗

(๕) เลือดมนุษย์ (blood)	
จะถือว่าเป็น “สินค้า”	
หรือไม่	๑๓๑
๔.๑.๔.๒ ผลิตผลเกษตรกรรม	๑๓๔
๔.๑.๔.๓ กระแทกไฟฟ้า	๑๓๕
๔.๑.๔.๔ กฎกระทรวงยกเว้นสินค้า บางประเภทไม่ให้อยู่ใน ขอบเขตของ “สินค้า”	๑๓๖
๔.๒ ผลิตผลเกษตรกรรม	๑๓๗
๔.๓ ผลิต	๑๔๓
๔.๓.๑ ความหมายของ “ผลิต” ในพระราชบัญญัติที่กำหนดให้ “ผลิต” ได้หมายความว่า “ผู้ให้บริการสาธารณะซึ่งได้ผลิตยาและเครื่องมือแพทย์ขึ้นเพื่อนำมาใช้รักษาผู้ป่วย หรือสัตว์ป่วยเฉพาะราย ถือว่าเป็นการ “ผลิต” อันจะทำให้	๑๔๔
๔.๓.๒ กล้ายเป็น “ผู้ประกอบการ” ด้วยหรือไม่	๑๔๕
๔.๔ ผู้เสียหาย	๑๕๐
๔.๕ ความเสียหาย	๑๕๑
๔.๖ ความเสียหายต่อจิตใจ	๑๕๔
๔.๗ สินค้าที่ไม่ปลอดภัย	๑๖๓
๔.๗.๑ เกณฑ์ในการวัดความไม่ปลอดภัย ของสินค้า	๑๖๖
๔.๗.๒ ประเภทความไม่ปลอดภัยของสินค้า	๑๗๓

๔.๗.๒.๑	ความไม่ปลอดภัยที่เกิดจาก การผลิตที่บกพร่อง (manufacturing defects)	๑๗๔
๔.๗.๒.๒	ความไม่ปลอดภัยที่เกิดจาก การออกแบบที่บกพร่อง (design defects)	๑๗๖
๔.๗.๒.๓	ความไม่ปลอดภัยที่เกิดจาก การเตือนที่บกพร่อง (warning defects)	๑๗๗
๔.๘	ขาย	๑๘๓
๔.๙	นำเข้า	๑๘๕
๔.๑๐	ผู้ประกอบการ	๑๘๖
๔.๑๐.๑	ผู้ผลิต หรือผู้ว่าจ้างให้ผลิต	๑๘๗
๔.๑๐.๑.๑	ความหมาย “ผู้ผลิต” และ “ผู้ว่าจ้างให้ผลิต”	๑๘๙
๔.๑๐.๑.๒	ผู้ซ้อมเชมสินค้า ผู้สร้าง สินค้าขึ้นใหม่ และผู้ปรับปรุง สินค้าขึ้นใหม่ ถือว่าเป็น ผู้ประกอบการหรือไม่	๑๙๐
๔.๑๐.๒	ผู้นำเข้า	๑๙๓
๔.๑๐.๓	ผู้ขายสินค้าที่ไม่สามารถบุตัวผู้ผลิต ผู้ว่าจ้างให้ผลิต หรือผู้นำเข้าได้	๑๙๓
๔.๑๐.๓.๑	ผู้ขายสินค้าโดยปกติ ทั่วไป ไม่เป็น “ผู้ประกอบการ”	๑๙๓

๔.๑๐.๓.๒	ผู้ขายสินค้ามีส่องเป็น “ผู้ประกอบการ” หรือไม่	๑๙๔
๔.๑๐.๔	ผู้ซึ่งใช้ชื่อ ชื่อทางการค้า เครื่องหมาย การค้า เครื่องหมาย ข้อความหรือแสดงด้วยวิธีการใด ๆ อันมีลักษณะที่จะทำให้เกิดความเข้าใจได้ว่าเป็นผู้ผลิต ผู้ว่าจ้างให้ผลิต หรือผู้นำเข้า	๑๙๕
๔.๑๐.๔.๑	ลักษณะของภาพทำให้เกิดความเข้าใจได้ว่าเป็นผู้ผลิต ผู้ว่าจ้างให้ผลิต หรือผู้นำเข้า	๑๙๖
๔.๑๐.๔.๒	ผู้ให้การรับรองว่าสินค้า เป็นสินค้าที่ดีถือว่าเป็น “ผู้ประกอบการ” หรือไม่	๑๙๗

บทที่ ๕ ความรับผิดร่วมกันของผู้ประกอบการ

ต่อผู้เสียหาย

๑. เงื่อนไขความรับผิดของผู้ประกอบการ	๒๐๔
๑.๑ ความเสียหายเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย	๒๐๕
๑.๒ สินค้านั้นได้มีการขายให้แก่ผู้บริโภคแล้ว	๒๐๕
๒. ความรับผิดของผู้ประกอบการมีลักษณะเป็นความรับผิดโดยเคร่งครัด	๒๐๖
๓. การร่วมกันรับผิดของผู้ประกอบการ	๒๐๗
๓.๑ ผู้ประกอบการรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมต่อผู้เสียหาย	๒๐๘

๓.๒ สัดส่วนความรับผิดชอบระหว่างผู้ประกอบการ
ด้วยกันเอง

๒๑๓

๔. ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดให้มีการเรียกคืน
สินค้า (recall) ห้ามขายสินค้า หรือทำลายสินค้าที่
ไม่ปลอดภัย

๒๑๔

๕. ตัวอย่างคดีความรับผิดของผู้ประกอบการต่อ^{๒๑๕}
ผู้เสียหายในประเทศสหรัฐอเมริกา

๒๒๑

- ๕.๑. ตัวอย่างคดีในประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีประเด็น
ตัดสินเกี่ยวกับความรับผิดในความเสียหายที่
เกิดจากสินค้าไม่ปลอดภัย เพราะความบกพร่อง
ในการผลิต (manufacturing defects)

๒๒๑

- ๕.๒ ตัวอย่างคดีในประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีประเด็น
ตัดสินเกี่ยวกับความรับผิดในความเสียหายที่
เกิดจากสินค้าไม่ปลอดภัย เพราะความบกพร่อง
ในการออกแบบ (design defects)

๒๒๖

- ๕.๓ ตัวอย่างคดีในประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีประเด็น
ตัดสินเกี่ยวกับความรับผิดในความเสียหายที่
เกิดจากสินค้าไม่ปลอดภัย เพราะความบกพร่อง
ในการเตือน (warning defects)

๒๒๗

บทที่ ๙ ภาระการพิสูจน์ของผู้เสียหาย

๒๓๕

๑. การพิสูจน์ว่าผู้เสียหายได้รับความเสียหายจากสินค้า
ของผู้ประกอบการ

๒๓๘

- ๑.๑ การพิสูจน์ว่าสินค้าที่ก่อให้เกิดความเสียหาย
เป็นสินค้าของผู้ประกอบการ

๒๔๑

๑.๒	ผู้เสียหายไม่ต้องนำสืบว่าสินค้าเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย	๒๔๖
๑.๓	การพิสูจน์ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล (causation)	๒๕๐
๑.๓.๑	หลักความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล	๒๕๐
๑.๓.๑.๑	สาระสำคัญของหลักความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล	๒๕๐
๑.๓.๑.๒	ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกัดคดีละเมิดในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล	๒๕๓
๑.๓.๑.๓	ตัวอย่างคดีในประเทศไทยที่มีประเด็นตัดสินเกี่ยวกับการพิสูจน์ว่าผู้เสียหายได้รับความเสียหายจากสินค้าของผู้ประกอบการหรือไม่	๒๖๗
๑.๓.๒	เหตุแทรกซ้อน	๒๗๑
๑.๓.๒.๑	สาระสำคัญของเหตุแทรกซ้อน	๒๗๑
๑.๓.๒.๒	ตัวอย่างคำพิพากษาศาลมีฎีกา คดีละเมิดในเรื่องเหตุแทรกซ้อน	๒๗๔

๑.๓.๒.๓	ตัวอย่างคดีในประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีประเด็นเกี่ยวกับเหตุแทรกซ้อนที่ตัดความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล	๒๗๓
๑.๓.๒.๔	ตัวอย่างคดีในประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีประเด็นเกี่ยวกับการกระทำความผิดอาญาโดยบุคคลที่สามกับการเป็นเหตุแทรกซ้อนที่ตัดความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล	๒๗๔
๑.๓.๒.๕	ตัวอย่างคดีในประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีประเด็นเกี่ยวกับการกระทำการร้ายกับการเป็นเหตุแทรกซ้อนที่ตัดความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล	๒๗๕
๑.๓.๓	การที่ผู้เสียหายมีส่วนในการประมาท ก่อให้เกิดความเสียหายนั้นด้วย	๒๗๐
๑.๓.๓.๑	หลักการมีส่วนในการประมาท ก่อให้เกิดความเสียหายของผู้เสียหาย	๒๗๐

- ๑.๓.๓.๒ ตัวอย่างคำพิพากษา
ศาลฎีกาที่ผู้เสียหายมีส่วน
ในการประมาทก่อให้เกิด^{๒๙๔}
ความเสียหาย
- ๑.๓.๓.๓ ตัวอย่างคดีในประเทศไทยสหรัฐ
อเมริกาที่มีประเด็นตัดสิน
เกี่ยวกับการมีส่วนประมาท
ของผู้เสียหายในความเสียหาย
ที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่
ปลอดภัย แต่ผู้ผลิตยังคง^{๓๐๙}
ต้องจับผิดอยู่
- ๑.๓.๓.๔ ตัวอย่างคดีในประเทศไทยสหรัฐ
อเมริกาที่มีประเด็นตัดสิน
เกี่ยวกับการมีส่วนประมาท
อย่างสำคัญของผู้เสียหาย
ในความเสียหายที่เกิดขึ้น
จากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ซึ่ง
ทำให้ผู้ผลิตไม่ต้องรับผิด^{๓๑๒}
- ๑.๓.๕ ประเด็นปัญหาการพิสูจน์ความสัมพันธ์
ระหว่างการกระทำและผลในกรณีที่
สินค้ากล้ายเป็นชากหรือขยะแล้ว^{๓๑๗}
๒. การพิสูจน์ว่าการใช้หรือการเก็บรักษาสินค้านั้นเป็น^{๓๑๒}
ไปตามปกติธรรมชาติ

บทที่ ๗ เหตุที่ทำให้ผู้ประกอบการหลุดพ้นไม่ต้องรับผิดต่อความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

๓๒๕

๑. สินค้านั้นมิได้เป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

๓๓๒

๒. ผู้เสียหายได้รู้อยู่แล้วว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

๓๓๒

๓. ความเสียหายเกิดขึ้นจากการใช้หรือการเก็บรักษาสินค้าไม่ถูกต้องตามวิธีใช้ วิธีเก็บรักษา คำเตือนหรือข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าที่ผู้ประกอบการได้กำหนดไว้อย่างถูกต้องและชัดเจนตามสมควรแล้ว

๓๔๓

บทที่ ๘ ข้อยกเว้นความรับผิดชอบของผู้ผลิตตามคำสั่งของผู้ว่าจ้างให้ผลิตและผู้ผลิตส่วนประกอบของสินค้า

๓๔๑

๑. ข้อยกเว้นความรับผิดชอบของผู้ผลิตตามคำสั่งของผู้จ้างให้ผลิต

๓๔๓

๒. ข้อยกเว้นความรับผิดชอบของผู้ผลิตส่วนประกอบของสินค้า

๓๔๔

บทที่ ๙ ข้อตกลงยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดชอบของผู้ประกอบการ

๓๔๙

๑. การตกลงยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดภัยให้หลักแล้วภาพในการแสดงเจตนา

๓๕๑

๒. ข้อตกลงยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดชอบระหว่างผู้บริโภคกับผู้ประกอบการ

๓๕๔

บทที่ ๑๐ การฟ้องคดี	๗๙๕
๑. ผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนผู้เสียหาย	๗๙๗
๑.๑ คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค	๗๙๗
๑.๒ สมาคมและมูลนิธิซึ่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคให้การรับรองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค	๗๙๘
๒. การยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมให้แก่ผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนผู้เสียหาย	๘๐๑
บทที่ ๑๑ ค่าสินไหมทดแทนและค่าเสียหาย	๘๐๕
๑. ค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิด	๘๑๑
๑.๑ หลักเกณฑ์การกำหนดค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิด	๘๑๑
๑.๒ ภาระการพิสูจน์ในเรื่องจำนวนความเสียหาย	๘๒๕
๑.๓ การกำหนดค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิดในกรณีที่ผู้เสียหายมีส่วนผิดในการก่อให้เกิดความเสียหายนั้นด้วย	๘๒๘
๒. ค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจ	๘๓๗
๒.๑ เหตุผลในการกำหนดให้มีการเรียกค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจ	๘๓๗
๒.๒ เงื่อนไขในการก่อให้เกิดสิทธิในการเรียกค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจ	๘๓๘
๒.๓ หลักเกณฑ์ในการกำหนดค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจ	๘๔๓
๓. ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษ	๘๔๔

๓.๑	ความหมายและเจตนาرمณ์ของการกำหนด ค่าสินใหม่ทดแทนเพื่อการลงโทษ	๔๔๔
๓.๒	เงื่อนไขที่จะทำให้ศาลกำหนดค่าสินใหม่ ทดแทนเพื่อการลงโทษ	๔๔๗
๓.๓	หลักเกณฑ์และเพดานในการกำหนดค่าสินใหม่ ทดแทนเพื่อการลงโทษ	๔๔๙
บทที่ ๑๒ อายุความ		
๑.	กำหนดอายุความปกติ	๔๕๕
๒.	กำหนดอายุความในพยติกรรมพิเศษ	๔๕๖
บทที่ ๑๓ การสะดุดหยุดอยู่ของอายุความ		
เมื่อมีการเจรจาเกี่ยวกับค่าเสียหาย		๔๕๗
บทที่ ๑๔ สิทธิของผู้เสียหายตามกฎหมายอื่น		
		๔๕๘
บทที่ ๑๕ ผลบังคับใช้พระราชบัญญัติกับสินค้า		
ก่อนวันที่พระราชบัญญัติมีผลใช้บังคับ		๔๕๙
บรรณานุกรม		
		๔๖๑